

Te Pipiwharaua, He Kupu Whakamarama.

NAMA 31.

GISBORNE.

HEPETEMA 1900.

TE PIPIWHARAUOA.

He kupu whakamarama tuarua nei a matou ki nga kai-tautoko o ta tatou manu. I tae mai te reta a tetahi kaumatua he tono mai kia panuitia ana korero i tuku mai ai, he whakatu mai hoki i te riri o etahi tangata o tona takiwa ki te kore o a ratou korero i tuku mai ai e tangia. Tirohia te Ture 4 o TE PIPIWHARAUOA. E kore rawa e taea e matou te ta nga korero ka oia e tukua mai ana e nga hoa Maori. Ko te nuinga o aua korero hei whakakapi noa iho i te Pepa, kaore he painga ki te iwi nui. Mehemea e taia ana e matou kua kore e uru nga korero o tawhiti, me era atu korero e hiahia ana matou kia rongo te iwi. Kia mohio te tangata, ahakoa he pai ana korero ki tana whakiaaro iho, otira kaore pea he painga ki te iwi nui. I tuhi mai te tangata naana nga kupu whakawehiwhi ki a matou kia kuaa nga korero tupapaku e panuitia, otira na tatou tangata ano i tuhi mai te matenga o tetahi pakeha tiaki whare wai-piro, me ona tangi ano mo taua pakeha! Ka panuitia e matou nga korero e pai ana ki ta matou whakaaro, e whakawehiwhi ana matou ki nga tangata kua tuhia nei a ratou korero — he nui rawa te pai. Kia poto to korero, kia poka tata, kua e taiawhi. E te iwi, kia manawaru ki nga koha o ta koutou mokai.

Kua tae mai ano he pukapuka whakautu mai i te kore e tae atu o te Pepa ki etahi tangata. Ehara i a matou anake tenei he. Ki ta matou whakaaro mauria ai e etahi tangata nga Pepa a etahi atu tangata. Me ki atu ki nga kai-taki o nga Pou-tapeta kia puritia a koutou Pepa, me whakautu mai ranei he tangata tika hei tukunga toputanga atu i nga Pepa.

Ko te *awhi whereo* ehara i te mea hei whakawehiwhi i te tangata, engari hei whakama-hara kia tuku mai ana hua kareao hei whangai i ta tatou manu. E kua ana he hau ta te Moa tana kai, — i ngaro noa i te mata o te whenua! E te iwi, ka ngaro a TE PIPIWHARAUOA ka pera me te Moa, ki te kai i te hau,

engari hei te hua paura tonu o te kareao, totopu ana te horomanga. Ma te kaha o te whangai a te iwi i ta tatou manu e hohoro ai te mahi o ona parirau, ka ngoto ai hoki tana tiro ki roto ki te taringa. Ki te kore e tukua mai he whangai i te mea kua rua nga takainga i te Pepa ki te *awhi whereo* ka mutu te tuku atu, ka mohio hoki matou kaore he hiahia o te tangata ki te Pepa.

HE PONO RANEI?

No Otiautahi tetahi korero tipua. I tae he pukapuka, he mea tuhituhi ki te mihini panapana, ki a Takuta Kereitana, he tono na tetahi tangata, kaore te ingoa i tuhia, ki a ia kia rongoatia kia mate tetahi wahine turoro e haere ana ki a ia. Ki te mate taua wahine ka tukua atu ki te takuta e £200. Ko te pukapuka tuarua he akiaki; ko te pukapuka tuatoru he mea atu ki te takuta kua pai rawa a Mihi S — a kaore i te rongoatia e ia kia kaha rawa te mate. Na konei ka mohio te takuta ko Mihi Taihi (Mrs. Stycie) te wahine e tonoa ra ia kia patua; whakina ana e ia ki te tumuaki o nga pirihiimana. Ko te tane tonu a taua wahine te mea i whakamaia. I kitea hoki rite tonu te tuhituhi a te mihini i roto i te tari o taua tangata ki nga tuhiruhi o ng. pukapuka ki te takuta, ahakoa i takikino-tia e taua tangata te mihini, i kua e ia i taku. Tiro nui atu te kai-ngakau o taua wahine ki tona tane. I te hopukanga i tona tane i tohe ia kia mauria tahitia raua ki te whare-herehere a, inaianei kei te ahua pirangi taua wahine i te kaha rawa o tona ohomauri. Kua tukua ma te Hapitimi Kooti e whakawa tenei hara e kitea ai te tika te he ranei.

Mehemea ana he tika to whakaaro o tangata nei ki te patu i tona wahine, te take tonu — e kore e pa mamao atu — he wahi e ke kua uru kei roto i ona whakaaro.